

Problematica iubirii Intr-un roman studiat - Evolutia unui cuplu Intr-un roman subiectiv studiat

Ultima noapte de dragoste, Intaia noapte de razboi (Camil Petrescu)

Introducere

Odata cu afirmarea romanului subiectiv citadin, tipologia cu care cititorul se familiarizase In romanele realiste (personaje tipice In situatii tipice, exponentiale pentru o categorie sociala) este Inlocuita de un nou personaj, intelectualul hipersensibil, hiperlucid si hiperanalitic, caracterizat In primul rand prin experienta de cunoastere pe care o asimileaza, capabil asadar de drame interioare de ordin mai ales cognitiv. Unul dintre prozatorii care ilustreaza modernismul Iovinescian In proza este Camil Petrescu, ale carui romane - Ultima noapte de dragoste, Intaia noapte de razboi si Patul lui Procust - si drame de idei (Jocul ielelor, Act venetian, Suflute tari) aduc In prim-plan intelectuali aflati In cautarea absolutului, fie In dragoste, fie In ideea de dreptate sociala.

Prezentarea a patru elemente ale textului narativ, semnificative pentru realizarea personajelor

Aparut In 1930, primul dintre cele doua romane citate se Inscribe In categoria prozelor moderniste prin renuntarea la tematica sociala In favoarea unei teme orientate spre interioritatea protagonistului: alaturi de teme ce amintesc de estetica realismului, cum ar fi mostenirea sau prezentarea societatii bucurestene prin incursiuni In mediul afacerilor, al politicii sau al vietii mondene, se regaseste In prim-plan conditia intelectualului Insetat de absolut In dragoste, ale carui experiente de cunoastere sunt iubirea si razboiul, vazut ca o experienta interioara.

De asemenea, schimbarea raportului dintre narator si lumea prezentata reprezinta un element de modernitate al cartii: daca In romanele realiste perspectiva era auctoriala deoarece autorul era creatorul demiurgic al unei lumi ce facea concurenta starii civile, prezentand veridic/mimetic realitatea, In romanul subiectiv scriitorul se afla In centrul lumii evocate, In centrul operei. Evenimentele si personajele sunt filtrate de perceptia naratorului (stefan Gheorghidiu), pe masura ce acesta le descopera. Sunt accentuate realitatile interioare In dauna celor exterioare, iar intriga pierde In importanta, caci faptele au Incarcatura doar In masura In care declanseaza revelatii In constiinta personajului. Scrisa din perspectiva auctoriala a naratorului necreditabil, la persoana I, opera are o structura ce sfideaza cronologia, romanul erotic (capitolele II-VI) reprezentand o retrospectiva inserata prin procedeul memoriei involuntare In cadrul romanului de razboi.

Tehnicile moderne prin care se realizeaza confesiunea si care sunt si modalitati moderne de caracterizare sunt: introspectia (modalitatea specifica prozei de analiza psihologica prin care personajul principal Isi analizeaza trairile sufletesti In cele mai mici nuante), monologul interior (dezvaluirea interioritatii la persoana I), fluxul constiintei (relatarea faptelor sau transcrierea gandurilor In ordinea subiectiva In care le reconstituie afectivitatea naratorului), memoria

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

involuntara (rememorarea unui fapt In urma unei senzatii sau a stimularii unui simt, deci neintentionat/neprogramat).

Prezentarea relatiilor dintre cele doua personaje ce formeaza cuplul

In primul rand, cuplul stefan Gheorghidiu-Ela domina mai ales prima parte a romanului, cu precadere capitolele II-VI, iar din Cartea a doua ultimul capitol. Discutia de la popota reprezinta un fapt banal care declanseaza gestul rememorarii de catre stef a iubirii cu Ela, cu scopul reordonarii trairilor si al depasirii crizei launtrice. Cei doi au fost colegi la Universitate, el student la Facultatea de Filozofie, ea studenta la Litere, deci avand formatie de intelectuali. Preocuparile pentru lectura difera In intensitate: In timp ce pentru stef actul lecturii reprezinta un element indispensabil al formatiei sale, Ela merge la cursuri de istoria filozofiei si de matematica superioara doar pentru a fi aproape de barbatul pe care Il iubeste. Capitolul E tot filozofie... prezinta intimitatea celor doi si afisarea unei superioritati a barbatului care li tine Elei o lectie despre relativismul kantian si intuitionismul bergsonian. Totusi, nici personajul feminin nu se complace In ignoranta, numai ca sfera lecturilor sale vizeaza mai ales literatura, Anatole France fiind unul dintre scriitorii ei preferati.

In al doilea rand, cei doi se casatoresc din dragoste, In ciuda ironiilor familiei la adresa alegerii lor. Din capitolul Diagonalele unui testament aflam ca Nae si Tache Gheorghidiu, unchiul lui stef, Il considera pe acesta la fel de lipsit de simt pragmatic ca si pe tatal lui, casatorit tot din dragoste cu o fata saraca.

Pe de alta parte, In evolutia vietii de familie se disting cel putin trei etape. Prima dintre acestea o reprezinta cea de dinaintea primirii mostenirii de la unchiul Tache. Confesiunea retrospectiva si subiectiva a protagonistului prezinta viata fericita a cuplului, consumata In lecturi, petreceri intime cu prietenii, gesturi care le creeaza o aura de pereche inseparabila. Odata cu primirea mostenirii, apare o bresa prin atitudinea diferita a celor doi fata de noul lor statut material: stef este linistit In masura In care traiul lor este asigurat, iar Ela, spirit pragmatic, se gandeste ori sa investeasca banii, ori sa se bucure de ei alaturi de sotul ei. De aceea ei se vor implica indirect In afaceri alaturi de Nae Gheorghidiu si Tanase Vasilescu Lumanararu, prin cumpararea unei metalurgii, care nu se va dovedi profitabila.

Intalnirea cu Anisoara, o verisoara a lui stef care face parte din societatea bucuresteană mondenă, reprezinta pentru cuplul stef-Ela Inceputul unei noi etape. Iesirile devin din ce In ce mai numeroase: ei merg la premierele spectacolelor de teatru sau cinematografice, cursele de cai le devin indispensabile, ca si iesirile In "banda". La una din serate apare si Gregoriade, avocat si bun dansator, presupus amant al Elei. Cochetaria si intimitatea sotiei sale cu acest intrus, pe de o parte, spiritul orgolios si Indoiala continua a lui stef, pe de alta parte, macina treptat cuplul, astfel Incat finalul cartii dechide cea de-a treia etapa a vietii lor: Intors de pe front In Bucuresti pentru o permisie In vederea vindecarii unei rani, protagonistul cere divortul si se hotaraste sa-i lase Elei toata mostenirea, vazand In acest gest o eliberare de trecut.

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Relevarea trasaturilor fiecaruia dintre cele doua personaje, prin raportare la scene reprezentative pentru evolutia cuplului

In ciuda subiectivitatii naratorului, care furnizeaza cititorului o imaginea personajului feminin filtrata de propria perspectiva, cateva scene din roman scot In evidenta trasaturi ale celor doi membri ai cuplului. Conceptia despre iubire a lui stef Gheorghidiu, expusa la Inceputul romanului In scena de la popota, aminteste de idealul lui Pietro Gralla din Act venetian. El nu vede In iubire un set de reguli sau compromisuri, nici o Intelegere care se poate usor anula, ci o traire intensa, o comuniune a spiritelor, o "cristalizare" In sens stendhalian ce presupune timp si profunzime, devotament si purificare.

De altfel, odata ce viata cuplului se suprapune pe cea sociala, succesiunea de Intamplari relatate alimenteaza faptul ca Ela-idee va fi infirmata de Ela-realitate. Excursia la Odobesti reprezinta una dintre scenele ce evidentiaza spiritul interogativ, hipersensibil si hiperanalitic al lui stefan. Pentru acesta, fiecare gest al sotiei, pozitia corpului, surasul afisat si familiaritatea cu G. reprezinta tot atatea ocazii de autoanaliza, declansand revelatii asupra iubirii. Prin alternarea starilor sufletesti ale personajului, se exprima efortul unei constiinte de a ordona lumea conform structurii sale interioare, supuse relativismului. Orgolios, el va adopta un comportament similar cu al Elei la urmatoarea iesire, ceea ce trezeste gelozia si invidia sotiei. Apoi, devine razbunator In urma refuzului Elei de a pleca de la o anumita petrecere, aducand In patul conjugal o femeie de strada, doar pentru a-si satisface orgoliul ranit, ceea ce va duce la separarea temporara a cuplului. Pe de alta parte, In timp ce despartirea li provoaca suferinte greu de Indurat, Ela dovedeste acelasi orgoliu In momentul cand, bolnava fiind, refuza ajutorul lui stef si li creeaza acestuia impresia unui confort spiritual si material, desi nimeni nu o viziteaza si este silita sa amaneze bijuterii.

Dupa Impacare, pe stef Il caracterizeaza aceeasi hipersensibilitate, iar romanul devine monografia geloziei si a Indoielii. stef se dovedeste a fi un inadaptat social, iar Ela considera stangacia vestimentara a sotului si nestiinta lui de a dansa forme ale inferioritatii. Spirit pragmatic, ea va cere sotului clarificarea situatiei ei materiale In eventualitatea pierderii lui pe front, cunoscand atitudinea mamei lui stef fata de averea mostenita de la unchiul Tache. Pentru stef Insa, toate aceste preocupari pentru lumea exterioara fiintei, Indepartate de afect si de intelect, accentueaza falia dintre el si Ela, ducand la decizia finala a despartirii. Participarea la razboi, la drama colectiva a umanitatii este, prin urmare, o experienta de cunoastere In urma careia el Intelege ca durerea provocata de eventualul adulter al nevastei reprezinta o forma inferioara de suferinta In raport cu absurditatea razboiului si a mortii aproapelui.

Astfel, pentru stefan Gheorghidiu retrairea experientei erotice are rolul reordonarii sistemului de valori, reliefand trasaturi ale personajului precum spiritul problematizam si interogativ, luciditatea si hipersensibilitatea.

Din confesiunea protagonistului se poate reconstitui un portret fizic al personajului feminin: Ela este o femeie frumoasa, blonda cu ochi albastri, eleganta. Desi filtrat de perspectiva subiectiva a naratorului-personaj, portretul ei moral Insumeaza trasaturi precum gustul pentru existenta

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari

<http://referatenoi.ro>

mondena, spiritul pragmatic, cochetaria, orgoliul, intensitatea suferintei, puterea de adaptare.

Exprimarea unei opinii argumentate asupra relatiilor dintre cele doua personaje, din perspectiva finalului conflictului

In concluzie, finalul deschis al romanului consta In despartirea celor doi, Ela acceptand divortul propus de stef. Astfel, cuplul fericit care la Inceputul romanului are un statut social si material lipsit de pretentii evolueaza spre o existenta mondena, asigurata de imbunatatirea considerabila a statutului material, care va conduce, pe fundalul unor diferente de structura interioara, la separare.